

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

07.02.2019 № 6-р/к

Справа № 1/03-5-18

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

В ході дослідження ринків послуг у сфері поводження з побутовими відходами в межах Харківської області (включаючи місто Харків) встановлено, що ТОКАРІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА ДЕРГАЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (надалі – Сільська рада) не проводила конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території, що їй підпорядковується.

За результатами розгляду справи № 1/03-5-18 такі дії Сільської ради визнано антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку вивезення побутових відходів.

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали справи № 1/03-5-18 про порушення Сільською радою законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 24.01.2019 № 6,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 13.02.2018 № 9-рп/к розпочато розгляд справи № 1/03-5-18 за ознаками вчинення Сільською радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення конкуренції на ринку вивезення побутових відходів (надалі – Справа).

- (2) Листом від 25.01.2019 № 70-02/1-630 Сільській раді направлено копію подання з попередніми висновками у Справі.

2. Відповідач

- (3) Відповідачем у Справі є Сільська рада, ідентифікаційний код – 04398867, місцезнаходження: 62313, Харківська обл., Дергачівський р-н, с. Гоптівка, вул. Шкільна, 7. Основним видом діяльності Сільської ради є державне управління загального характеру (код за КВЕД – 84.11).
- (4) Відповідно до статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Сільська рада входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

3. Нормативно-правове регулювання

- (5) Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється Антимонопольним комітетом України.
- (6) Згідно з пунктом 2 частини першої статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» державна політика у сфері житлово-комунальних послуг базується, зокрема, на принципах створення та підтримання конкурентного середовища при виробленні та наданні житлово-комунальних послуг, забезпечення контролю у сфері діяльності природних монополій.
- (7) Таким чином, органи Антимонопольного комітету України здійснюють державний контроль за створенням конкурентного середовища у сфері надання житлово-комунальних послуг на засадах пріоритету прав споживачів.
- (8) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (9) Отже, реалізація Сільською радою покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (10) Статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (із змінами) передбачено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад віднесено визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та

перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

- (11) Згідно з частиною третьою статті 35-1 Закону України "Про відходи" (із змінами) збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

Статтею 1 цього закону визначено, зокрема, що:

- побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
- послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

- (12) Відповідно до пункту 4 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (із змінами), виконавець послуг з вивезення побутових відходів визначається на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

- (13) Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначена Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 N 1173 (надалі - Порядок).

Згідно з пунктом 3 Порядку учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

Відповідно до пункту 4 Порядку підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради у порядку, встановленому законом.

При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх

претендентів.

- (14) Враховуючи вищенаведене, виконавці послуг із вивезення побутових відходів повинні бути визначені на конкурсних засадах.

4. Обставини справи.

- (15) Сільська рада не проводила конкурс з визначення виконавця послуг із вивезення побутових відходів на її території.
- (16) Так, Рішенням Сільської ради від 20.10.2016 "Про визнання ЖКП "Токарівське" виконавцем та виробником послуг на території Токарівської сільської ради" виконавцем та виробником послуг зі збору та перевезення твердих побутових відходів на території Сільської ради визнано Токарівське ЖКП.
- (17) Токарівське ЖКП листом від 17.07.2017 № 24 (вх. від 21.07.2017 № 2252) повідомило, що не брало участі у конкурсах на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів.
- (18) Листом від 28.02.2018 № 109/02-15 (вх. від 05.03.2018 № 1035) Сільська рада підтвердила факт непроведення нею конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів та зазначила, що наразі послуги з вивезення побутових відходів на території Сільської ради продовжує надавати ЖКП "Токарівське" на підставі вищезазначеного Рішення Сільської ради від 20.10.2016.

5. Правова кваліфікація дій Відповідача.

- (19) Конкурс по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.
- (20) Згідно зі статтею 1 Закону економічна конкуренція - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі мають можливість вибрати між кількома продавцями.
- (21) В ході проведеного дослідження ринків послуг у сфері поводження з побутовими відходами Відділенням встановлено, що в межах Харківської області послуги з вивезення побутових відходів надають близько 73 суб'єктів господарювання.
- (22) Потенційними конкурентами на ринку послуг з вивезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази відносяться сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів, власні полігони.

Також конкурентами можуть вважатися нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок з метою надання послуг з вивезення побутових відходів та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавцями послуг з вивезення побутових відходів.

- (23) Відповідно до пункту 3 Порядку учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".
- (24) При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.
- (25) Отже, ринок послуг з вивезення побутових відходів є потенційно конкурентним і будь-який суб'єкт господарювання, який діє на зазначеному ринку, може взяти участь у конкурсі з визначення виконавцем послуг у сфері поводження з побутовими відходами.
- (26) Крім того, за наявною у Відділення інформацією послуги з вивезення побутових відходів у Дергачівському районі Харківської області, окрім Токарівського ЖКП, надають, зокрема, КП "Слатинське", Приватне підприємство "ПоЛе-2007", Комунальне підприємство «Дергачікомунсервіс», Комунальне підприємство "Вільшанське житлово-комунальне господарство", а отже, вони є потенційними конкурентами Токарівського ЖКП та можуть брати участь у конкурсі з вивезення побутових відходів на території Селищної ради.
- (27) В свою чергу, не проведення Сільською радою, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів обмежує право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг із вивезення побутових відходів.
- (28) Надання права здійснювати вивезення твердих побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто, використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.
- (29) Недопущення конкуренції є негативним впливом на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.
- (30) Таким чином, бездіяльність Сільської ради, яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових

відходів на території, що їй підпорядковується, без проведення конкурсу, може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.

- (31) Відповідно до частини першої статті 15 Закону антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (32) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється.
- (33) Отже, бездіяльність Сільської ради, яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території, що їй підпорядковується, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.

6. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (34) На подання про попередні висновки у Справі Сільська рада не надала до Відділення своїх міркувань або заперечень стосовно висновків, викладених у поданні.

7. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення

- (35) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться те, що бездіяльність Сільської ради, яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території, що їй підпорядковується, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, є антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.
- (36) Така бездіяльність Сільської ради становить порушення законодавства

про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції, заборонених відповідно до частини першої статті 15, пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати бездіяльність ТОКАРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ДЕРГАЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код – 04398867), яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території населених пунктів, що їй підпорядковані, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку вивезення побутових відходів.

2. Зобов'язати ТОКАРІВСЬКУ СІЛЬСЬКУ РАДУ ДЕРГАЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код – 04398867) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території, що їй підпорядковані, в 3-місячний строк з дня отримання рішення, про що письмово повідомити територіальне відділення в 10-денний строк з дня припинення порушення.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету

України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Гейда І.О.

Члени колегії

Бугаєв А.М.

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.

Неймирок Ю.О.

Тевелєва Ю.В.

Виконавець

Жовнер Н.І.

Секретар

Шпунт В.В.